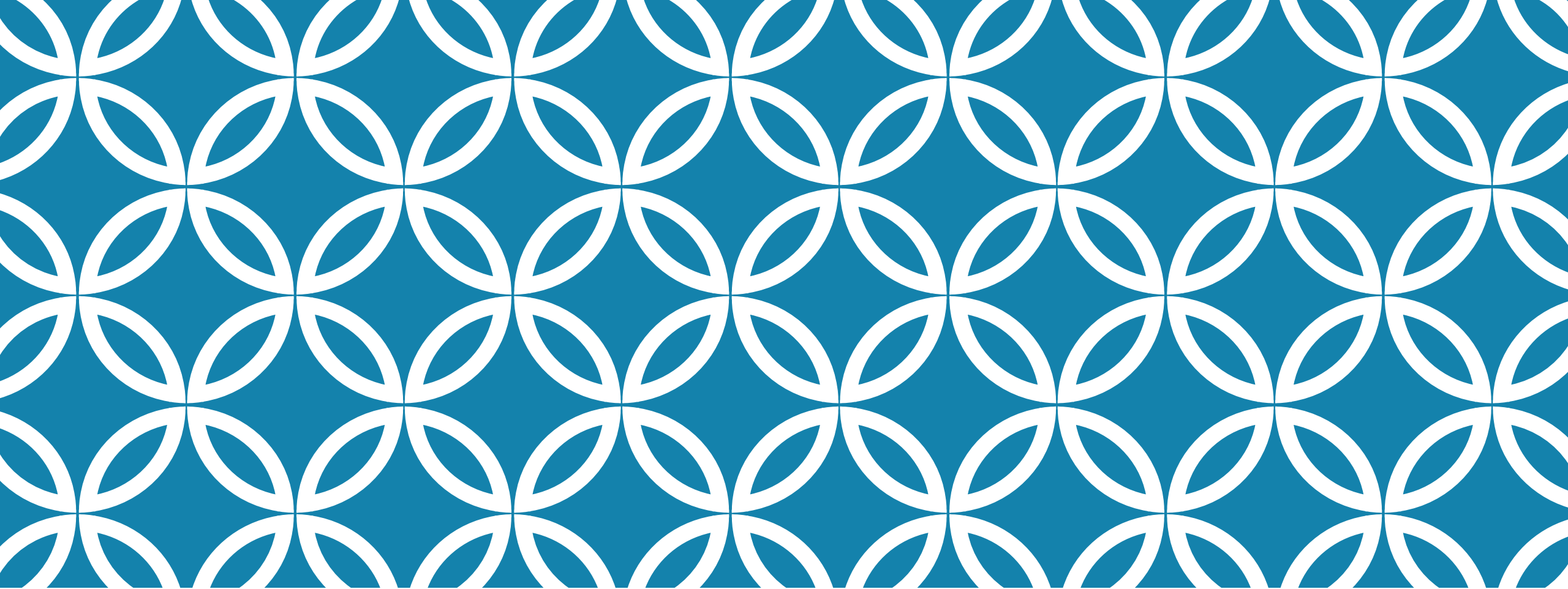
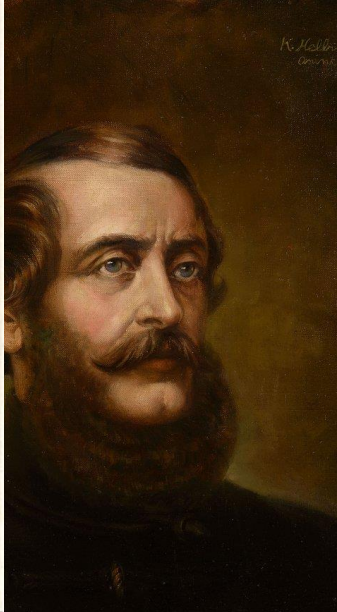

SZLOVÁK VOLT-E KOSSUTH LAJOS?

Demmel József
NKE EJKK Közép-Európa
Kutatóintézet, Budapest
Historický ústav Slovenskej
akadémie vied, Bratislava

A LEGMAGYARABB MAGYAR. SZLOVÁK?

Az előadásban Kossuth Lajos családjának történetén keresztül egy olyan világot szeretnék bemutatni, amivel nem találkozhattunk a tankönyvek lapjain: a magyarul nem beszélő magyar nemesség elfeledett történetét.

JÓKAI SZLOVÁK NEMESI HŐSE: TALLÉROSSY ZEBULON

Tallérossy Zebulon levelei Mindenváró Ádámhoz.

Tekintedezs barátom uram!

Csak okozs ember volt apam, mikor engem köröszöltete Zebulonak.

Ot van ni. Baloldalnak van kit Kalman fővezire; a kiktől megkövetelünk mink, hogy mindent egyformán is eezere csinályak. Mikor Ghyezy Kalman kap catarrhust, muszaj Tisza Kalmanak mindig prűszentenyi. Ezt így kívánja partdisciplina. Mar most miesoda nagy skandalum az, hogy egyik Kalman, Tisza varmegyibe azt mond: kezgyük conscriptiot holnap utan: masik Kalman, Ghyezy varmegyibe, meg azt mond kezgyük aztat tegnap utan. Ilyen disolutioba van baloldal! Maga se nem tuggy, vezirek mit akarnak? Mar ez mi nalunk meg nem törtinhetik: mert pro primo, minden ember zsebibe kapja informatiot, mikor, mely alkalommal hogyan kel „finom politikai tarsalkodnak” magat viselnyi: secundo, ha migizs megtörtinik, hogy Szasz Karol maskig szavaz országgyűlisen, mint Kerkapoli Karol, („szip!” monta ra miniszter ur) akor aszondunk: „ezek csak

Mikszáth Kálmán fiatalon, a későbbi
tótkomlói szlovák lelkésszel, Gajdács
Pállal

Mikszáth Kálmán: Prakovszky, a siket kovács

„Hja, hja – [...] Annyi bizonyos, hogy a
leányod igen csinos és megérdemelte volna -
kimondom, ha már a nyelvemen van -, hogy
magyar emberhez menjen férjhez.

- Ostobaság, mindnyájan Ádámtól
származunk.

- De legalább nemesember-e ez a Dubek úr?

- **Oh, hogyan, hogyan, zöptaui Dubek.
Csak éppen olyan jóra való magyar ember
volna, mint mi, ha tótul tudna.”**

SZLOVÁK

NEMES?

Ján Jesenský

- szlovák képviselőjelölt
- a szlovák mozgalom tagaja
- Karol Kuzmány Matica slovenská alelnök veje
- Janko Jesenský szlovák író apja
- szlovák nemzeti öltözetben

Jeszenszky János

- ügyvéd
- Turóc vármegyei szolgabíró
- birtokos nemes, a nagyjészeni Jeszenszky család tagja
- zsinóros magyar nemesi viseletben

FÉNYES ELEK MAGYAR STATISZTIKUS

Árva vármegyében 300 magyar és 2456 nemes

Liptóban 500 magyar és 4910 nemes

Trencsénben 1500 magyar és 9813 nemes

Turócbán 200 magyar és 4800 nemes

Zólyomban 200 magyar és 2152 nemes

JÁN KALINČIAK: TISZTÚJÍTÁS

„Ádám úr jól tudott deákul, Horatius verseit betéve tudta, s ha Ciceróra terelődött a szó, mint a vízfolyás, úgy idézte beszédeit, öröm volt hallgatni. Az utóbbi időben azonban a közéletben egyre inkább a magyar nyelv forgott, magyarul pedig Ádám úr legfeljebb annyit tudott, amennyit negyven évvel ezelőtt Osgyánban megtanult, és jó részét annak is elfelejtette már. Ádám tehát nem szívesen beszélt magyarul, különösen a fiatalabbak előtt nem, akik igen fenn hordták az orrukat, s lenézték a magyarul hibásan beszélő idősebb urakat. Ádám úr jól tudta, hogy ez az apróság oda vezethet, hogy pár éven belül elveszti a befolyását a megyében.”

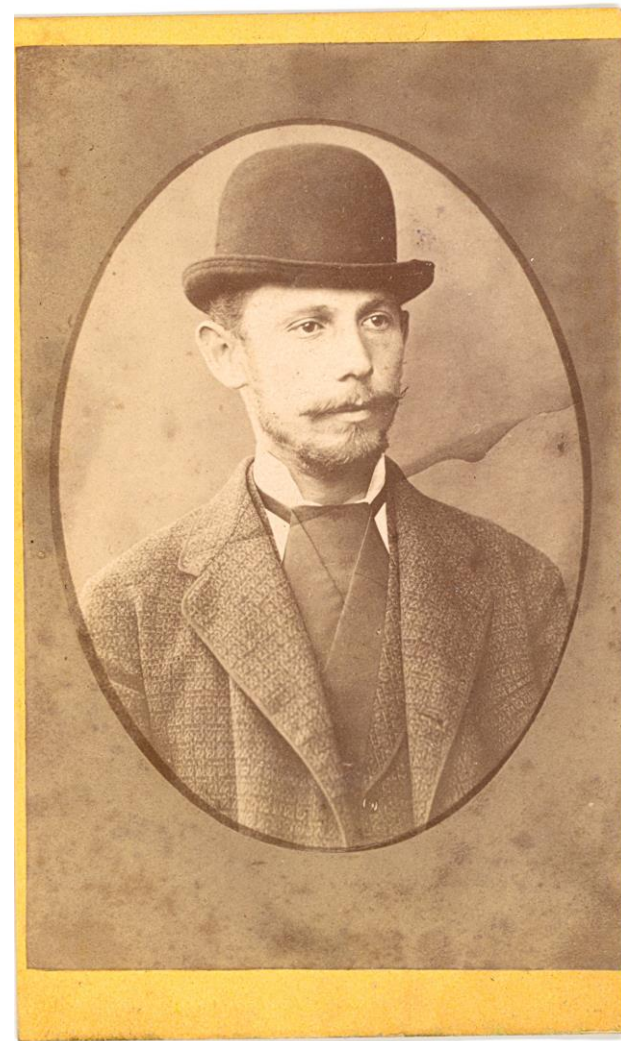
TURÓC VÁRMEGYE TÁJAIN

KOSSUTH GYÖRGY VÉGRENDELETE ÉS KOSSUTH LAJOS FÖLDMŰVES

Donohy, galwe donohy potomgaly tym spustem, žebz Arzpu talowu
w Szroty Pol draba a w Delyoty Droub Laktros wistanyti dati mohl
obfahnu, - tohoto Roku 1839. w Mufjcz Juliusi starerj taloweg
Arzpu skuteine sem zapocat, - declarujce žde, že skrze starerj
toto, ga žadnoo privatnoo prana do naslgerj neb gineo gale,
holoty Uytla wtomje Trakte žobe opobowati nebudem, ani mogj su
ceforowga žobe talowu privatne pradio opobowati moiti nebudu,
ba ano Arzpu talowu buduine po mozeg Smrtj Slobodnemu
Obecnemu Panow Compofessorow Kofouthkyeb Uytla yaneida,
nam, gechne to, žebz moze a mozeg Manjclly brezdušne Teda,
tam w Polozj wydelj yustawati, žobe wiza'dajce Sig: Kofouth
in Compofessorati Congregatione Die 11te Julii 1839 aservat

Kossuth György

SZLOVÁK REAKCIÓK KOSSUTH GYÖRGY LEVELÉRE

„De hallgasd! A turóci nemesség levelet írt nekem, amelyben kinyilvánítják, hogy ha szükséges tanúsítani a szlovák politikai újság iránti igényt, adnak nekem ilyen. E nemesség élén, hallgasd, hallgasd, Košut áll, a veszett pesti nagybátyja!”

„Ludevít levelet kapott Turócból egy Košuttól, annak a pesti rikácsolónak a nagybátyjától [...] még ha semmit se segít, akkor is el lehet mondani, hogy Košut szlovák újságot akar.”

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!